

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2 1 / 2 2

88. ÅRGANG

20. NOVEMBER

1 9 7 6

TRE OBLATFEDRE TIL ROGALAND

(Side 318)

Redaksjonelt:

VENDEPUNKTET

SISTE SIDE:

EN FILM OM HEVN

«SLIK BEGYNT DET»

(Side 319)

OBLATFEDRENE TIL

Tre prester til Rogaland sommeren 77

«En vesentlig bedring av prestesituasjonen i OKB»

En vesentlig bedring av prestesituasjonen i Oslo Katolske Bispedømme er helt konkret stilt i utsikt: Tre prester av Oblatfedrenes kongregasjon kommer sommeren 1977 til Stavanger. Etter et første prøveår med intensive studier av norsk sprog, historie, geografi osv., vil patrene selv få avgjøre om de vil bli i Norge eller ikke.

Hvis de blir, vil de så snart forholdene ligger til rette for det, overta det pastorale ansvar for Rogaland-området, det vil si menighetene i Stavanger og Haugesund.

Det er biskop John Willem Gran som forteller om denne gledelige nyhet i en samtale med bladet ST. OLAV. Han sier:

— De fire mannlige ordenssamfunn som virker i Oslo Katolske Bispedømme (Franciskanerne, Dominikanerne, Maristene og Jesuittene)

Biskopen:
GODE NYHETER

får — om alt går etter planen — en viktig tilvekst fra neste år av: nemlig Oblatfedrenes Kongregasjon (egentlig Congregatio Missionariorum Oblatorum B.M.V. Immaculatae: OMI).

Denne kongregasjon ble grunnlagt i 1816 med det formål å drive misjon innen menighetene, men også hedenmisjon, presteseminarer og ungdomsskoler. Til Skandinavia kom Oblatfedrene først etter siste krig og da fra Amerika (U.S. Central Province med moderhus i St. Paul, Minnesota). I dag virker patrene i Sverige (den nylig avdøde biskop Taylor var oblatpater), i Danmark, på Færøyene og på Grønland.

Følgende er planlagt.

En utvidelse til Norge ligger således vel tilrette og har lenge vært ønsket av biskop Gran som begynte å arbeide for dette så tidlig som i 1964 under sitt første besøk i USA. Han forteller:

— Sommeren 1977 vil tre prester av Oblatfedrenes Kongregasjon komme til Stavanger. Den eldste av disse, pater Alex Kons (født i USA i 1928), har i de siste seks år vært sogneprest i Torshavn på Færøyene og snakker flytende dansk; før det virket han som misjonær på Grønland. De to andre er relativt meget yngre (den ene ble for kort tid siden diakonviet), den andre, ca. 35 år gammel, har allerede hatt et variert erfaringsgrunnlag fra sjelesorg til undervisning.

Redaksjonell
kommentar på
side 321

NORGE

Rogaland-området.

Meningen er, at disse tre skal slå seg ned i Stavanger og studere intensivt norsk sprog, historie, geografi osv. i et år. Dette gjelder selvsagt først og fremst de to yngre, men også pater Kons vil få tilstrekkelig tid til å lære våre norske forhold å kjenne før han får seg overdradd oppgaver.

Efter et første prøveår vil patrene selv få avgjøre om de vil bli i Norge eller ikke. Hvis ja, vil de så snart forholdene ligger til rette for det, overta det pastorale ansvar for Rogaland-området, dvs. menighetene i Stavanger og Haugesund. U.S. Provinsens endelige mål er på sikt å kunne overta ansvaret for ytterligere en menighet i Norge.

Trolig kan vi med dette ane konturene av en fremtidig nordisk Oblatprovins. Under alle omstendigheter er det disse patres hensikt å pleie et nært nordisk samkvem seg imellom. En vesentlig bedring av prestesituasjonen i Oslo Katolske Bispedømme er dermed helt konkret stilt i utsikt, sier biskopen.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

Slik begynte det

Slik begynte de nord-irske kvinners energiske, effektive og nå internasjonalt anerkjente fredsarbeid i 1976 — med jublende tog av titusener av protestanter og katolikker i Belfast. I de kommende dager står bevegelsen og dens ledere i sentrum for manges oppmerksomhet:

Bevegelsen arrangerer en stor freds demonstrasjon på Trafalgar Square i London lørdag den 27. november. Man venter deltagere fra mange kanter av verden, også støtte av norske fredsvenner.

Noen dager senere mottar Mairead Corrigan og Betty Williams — de to

som går i første rekke på ovenstående bilde — Folkets Fredspris i Oslo.

Norges Katolske Kvinneforbund sendte i midten av oktober et brev til de to lederne av fredsbevegelsen hvor NKKFs formann Peggy Bruce uttrykte forbundets beundring og takk for det arbeidet de nord-irske kvinnene har startet.

«Vi håper og ber om fred i Nord-Irland. Vi ber for dere og for det arbeidet dere gjør i fredsbevegelsen og vi ber for alle barn i Nord-Irland. Gud velsigne dere alle,» skrev hun.

FRA BISPEDØMMET

Herr MARTIN KIRKHUS er fra og med 12. oktober i år utnevnt til *Kirkelig Assistent* ved Stavanger og Haugesund menigheter for en periode av tre år.

Oslo, 1. november 1976.

† John W. Gran
Biskop.

Ny pris på bladet

I forrige nummer hadde vi en liten notis om hvordan inflasjonen for lengst hadde nådd Vatikanet. Her hjemme er den en forvirrende og ubehagelig del av vår hverdag, Oslo regnes for eksempel som den dyreste by i verden å leve i, og prisene på mat, klær, transportutgifter osv. kryper i været over alt. I denne situasjonen er det uråd å låse fast prisen på bladet ST. OLAV, det eneste vi kan gjøre er å følge sakte med på ferden. Men behersket. Og bare ved å foreta de aller mest nødvendige justeringer.

Fra 1. januar 1977 blir abonnementsprisen i Norge øket til kr. 70.— pr. år. Den samme pris gjelder også for alle abonnenter i Skandinavia. Prisen for et årsabonnement andre steder settes opp til kr. 80.—.

Vi kan bare beklage denne nye justering av våre priser. Vi stoler også på at våre lesere og venner forstår bakgrunnen for denne forhøyelse, og vi tror faktisk at de også forstår at ST. OLAV selv med nye priser er et meget billig blad.

RED.

*Vi kommer
med et 24-siders
advent- og julenummer
den 4. desember*

VENDE- PUNKTET

En
klown

I den siste mørke uken av november er det en ekstra glede å kunne bringe biskopens opplysninger om våre nye prester, de tre Oblatfedre som sommeren 1977 kommer til Rogaland, altså menighetene i Stavanger og Haugesund. Eften noen vanskelige år hvor trofaste presters stigende alder, dødsfall og det at noen forlot sin gjerning, skapte en meget stram situasjon, lysner det nå plutselig. I en ellers trist november måned.

Vi må ha lov til å bruke ordet *vendepunkt* om den nye avtalen med Oblatpatrenes kongregasjon. Vi går mot en annen situasjon som antagelig bl. a. vil preges av disse to ting: at vi får kontakt med og hjelp fra et her i landet ukjent ordenssamfunn og at en liten kjerne av dyktige legfolk og ordenssøstre mer og mer påtar seg ansvar og arbeide i de enkelte

menigheter. Tilsammen tegner en slik utvikling fremtiden mer optimistisk for den katolske kirke i Norge. Og det er en utvikling som det nå er et konkret grunnlag for.

Vi har sjelden eller aldri kommet med ros til vår biskop her i bladet, det er faktisk ikke vår jobb. Men i dag synes jeg at vi kan koste på oss noen ekstra linjer: Når vi har nådd omtalte vendepunkt i preste-situasjonen, skyldes det i høy grad biskopens innsats. Vi er takknemlige for det. Om noen dager begynner adventtiden, den man gjerne sammenligner med en vei gjennom en lang, meget mørk tunnel. I år skimter vi lys ganske tidlig.

Professor Einar Molland

Kirkehistorikeren, dr. theol. Einar Molland er død, 68 år gammel. En rost er forstummet blant oss som vi idag, kanskje mer enn noensinne, trengte å lytte til, skrev hans venn, dominikanerpater Finn Thorn i noen minneord. Den sak han brant for, var selve skjebnesaken for de kristne kirker i vår tid, enhet, og samhold blant de kristne for å kunne gi et troverdig vidnesbyrd om Jesus Kristus. Einar Mollands sterke økumeniske engasjement var basert på vennskap tvers over de konfesjonelle grenser.

Molland var professor i kirkehistorie ved Universitetet i Oslo fra 1939 til sin død. Han har vært dekanus ved Det teologiske fakultet og har utgitt en rekke vitenskapelige verker. Han var bl. a. formann i Det lutherske verdensforbunds og Vatikanets felles teologiske studiekommisjon 1967—1971.

I de årene jeg har jobbet i ST. OLAVS redaksjon, har det med jevne mellomrom vært innbrudd i bispegården. Det har vært tyverier, hærverk og uro.

Hva innbiller de fremmede og ubedte gjester seg? At en katolsk bispegård flyter av penger? Muligens, en gang de kom seg inn på redaksjonen gjennom et knust vindu, slengte de deler av vårt klisjearkiv vegg i mellom, sikkert forbitret over at det ikke lå gull og edle stener under sinkplatene.

En annen gang, sikkert også dypt skuffet, tok en innbruddstyv en banan som lå i en bolle på et bord, skreite den og la seg i en av prestenes senger og spiste den — skal vi si langsomt og grundende.

Han ble til slutt kastet ut.

Nå, slikt hender. Nylig ble et fjernsynsapparat stjålet fra et rom i tredje etasje i huset, ting blir ødelagt — det er en lang og temmelig trettende historie. I bladet ST. OLAV sto det for 80 år siden en beretning som tyder på at man hadde de samme problemer den gang også:

«De herrer tyvene i Kristiania synes ikke at ville tilgive vor hr. Præfekt Mgr. Fallize at han i november sistleden i en tale, som han holdt i Trier, og som senere kom i trykken, til ros for sitt nye fædreland sagde at der gaves faa tyve i Norge.»

«For at overbevise ham om det modsatte brød nogle maaneder senere en tyv ved midnattstiden ind i et værelse i den herværende katholske prestegaard, uden dog at kunne foretage en annek-tion da værelsets beboer var ugalant nok til at vise ham døren. Samtidig forsøgte en anden om natten at stikke ild paa det Præfektoret tilhørende St. Olafs trykkeri, en bygning i hvis anden etage gutterne i St. Josefs Indstitutt sover. Heldigvis ble ilden itide opdaget og slukket.»

«I paaskedagene erfarede hr. Præfekten at en herværende gentleman til en sakfører havde solgt en paa den katholske mission, der intet skyldte vedkommende, lydende regning stor 50 kroner. Forrige søndag, medens vore prester forrettede i kirken under festligholdelsen af børnenes hl. komminion, aabnede en tyv med falske nøgle kon-

(Forts. siste side.)

Nyheter

■ Den katolske erkebiskop av Liverpool og den anglikanske biskop i byen ga i et felles budskap full støtte til den fredsdemonstrasjon i nordirske kvinners fredsbevegelse holdt i Liverpool i høst. Biskopene erklærte at de med glede støttet bevegelsens kamp og oppfordret sine prester og de troende til å delta i demonstrasjonen. Lignende oppslutning har bevegelsen også fått fra Liverpools metodister og fra de reformerte.

■ Det britiske bibelselskapet har undersøkt hvor mange av de som har en Bibel i sitt hjem som leser i den daglig. Resultatet: Bare 4 prosent leser i den hver dag, 8 prosent leser i den en gang i uken og for over 30 prosent av dem som har en Bibel i huset har den vært en lukket bok de siste 12 måneder. Mesteparten har fått Bibelen som presang.

En klovn...

(Forts. fra forrige side.)

toret til en af vore prester og tok med sig 85 kroner. Hensigten med alle disse operationer er fuldstændigt oppnaaet, thi vor hr. Præfekt er nu gjerne beredvillig til at tilbakekalle den af ham uttalte ros og praktisk at bevise dette ved at ansætte en sikkerhetsvakt.»

Sto det altså i mai 1889.

ARNO GERRITSMA OFM OM KALL:

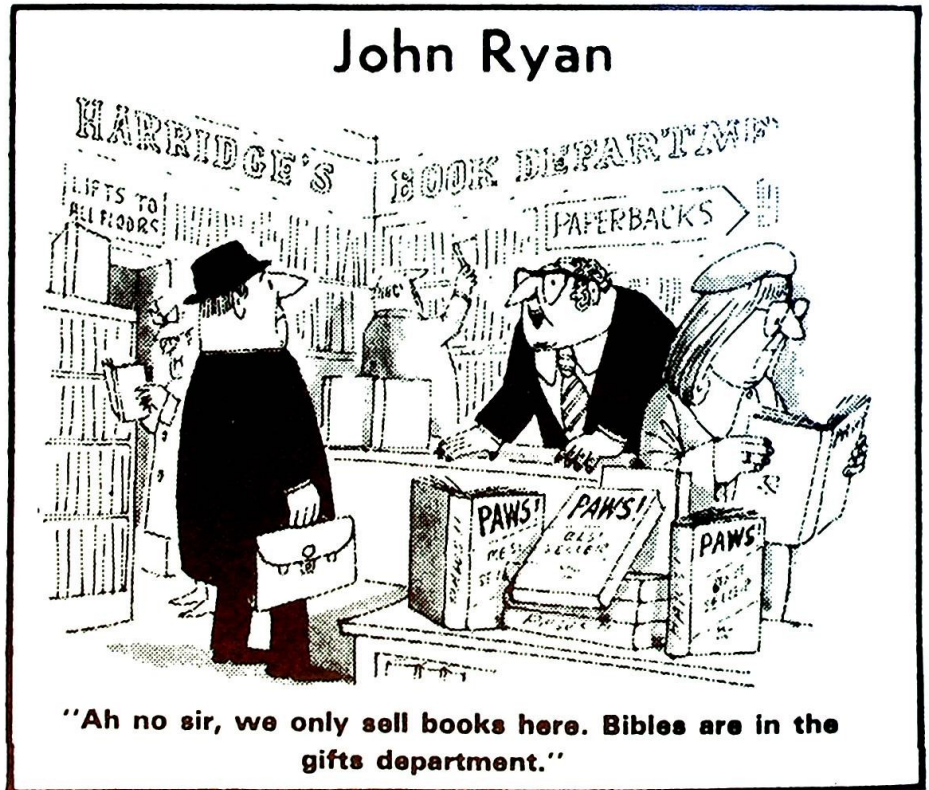
Ingen kommer til duket bord

De to Sebedeus-sønnene Jacob og Johannes må ha misforstått sitt kall totalt. De drømte om en høy stilling, en æresplass i Guds rike. De spurte om de fikk sitte ved siden av ham når han tronet i sin herlighet. Men det Jesus faktisk kunne tilby dem var ikke annet enn «begeret», den bitre kalk som han selv måtte drikke. «Kan dere drikke det begeret jeg må drikke?» spurte han dem.

Kall, livskall, ser ut til å være en vanskelig sak spesielt når man tenker på hvor mange mennesker som gir opp sitt kall i vår tid. Jeg tenker her på de mange som har gått fra sin

prestegjerning, sin ordensstand, sitt ekteskap.

Jeg er klar over at vi her skal være ytterst forsiktige. Jeg vil nødig uten videre sette likhetstegn mellom de to Sebedeus-sønnene som bare drømmer om makt og posisjon og alle de mennesker som gjennom årene har forandret sin status som prest, som ordensperson eller som ektefelle på grunn av de erfaringer de har gjort. Det ville nok være urettferdig. Ikke desto mindre: Hva er årsaken til at så mange har funnet ut at de har tatt feil i sitt opprinnelige valg? Er det så vanskelig å finne ut hva

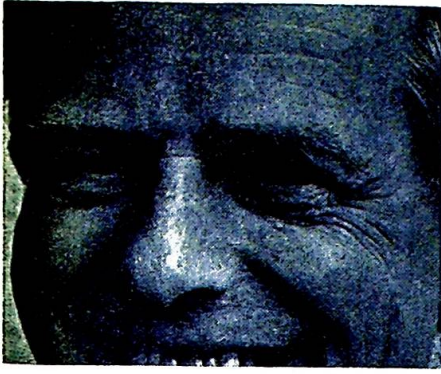

Til venstre, i en nyhetsspalte, står en liten notis om salget av Bibler i Storbritannia. Mesteparten av de som har en Bibel i sitt hjem har fått den som en gave, heter det.

Ryan i Catholic Herald har denne kommentar. En mann kommer inn i bokavdelingen i et varemagasin og spør etter er Bibel. Ekspeditøren svarer:

«Ah, nei, sir. Vi selger bare bøker her. Bibler får De i gaveavdelingen.»

Lamonts brev

Kort tid før arrestasjonen skrev den katolske biskop Donald Lamont i Umtali et åpent brev til statsminister Smith. Brevet føyer seg inn i rekken av kritikk av det hvite mindretallsregimet som for den katolske kirkes vedkommende går tilbake til uavhengighetserklæringen i 1965. Budskapet til makthaverne har — under stadig skjerpet språkbruk — vært forsoning og fred med rettferd.

Biskop Lamont sier innledningsvis i sitt brev at det er den trussel Rhodesia-konflikten utgjør mot verdensfreden som tvinger ham til å skrive. — Min kristne samvittighet tvinger meg til å si at det er Deres regjering ved sin rasisme og undertrykking og stae motstand mot forandring som er ansvarlig for den nåværende uro og som må bære skylden for det blodbad som kan komme. De sier at De forsvarer kristendommen og den vestlige sivilisasjon, men istedet forakter De Kristi lov og gjør kommunismen at-

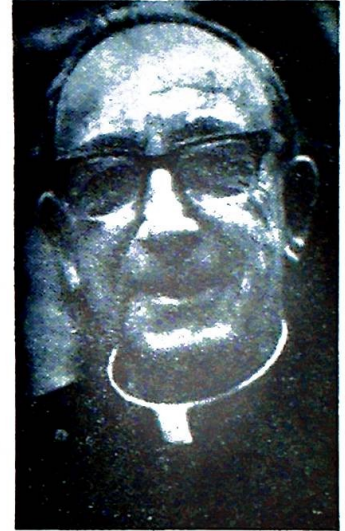
~~~~~
nes det overhodet et kall hvor begeret — det som Jesus taler om — aldri blir gitt en for å drikkes?

Jeg tror dette er et viktig spørsmål og at svaret må bli et bestemt nei. Et slikt kall finnes ikke. Bégeret har noe med byrde, utilstrekkelighet, svakhet, ja ofte med nederlag og andre bitre erfaringer å gjøre. Paradiset eksisterer ikke lenger. Fullkommen harmoni menneskene imellom finnes ikke heller. De nødvendige forutsetninger for å kunne dekke og svare på alle behov som min skjebne stiller til meg har jeg neppe. Med andre ord: Som i alt her på jorden, så finnes det heller ingen fullkommenhet når det gjelder et menneskenes kall og realiseringen av dette kall.

Det er en sannhet, en virkelighet som vi må lære å leve med. Måtte Gud gi oss styrke til å klare dette.

traktiv for afrikanerne. Gud vil at hans verden og folk skal bli styrt med rettferd. Men denne vilje fornektes åpent ved den nåværende politikk i Rhodesia.

Biskopens engasjement har en klar ikke-voldelig profil. — Jeg ønsker å

gjøre det helt klart at jeg avviser alle former for vold — også fra afrikanernes side. Kirken kan aldri overse deres vold, like lite som den kan lukke øynene for dens årsak. Jeg ønsker å gjenta — uansett hvilke personlige konsekvenser det måtte få — at den institusjonelle vold som Deres regjering representerer er selve grunnårsaken til de fleste voldshandlinger som Rhodesia har opplevd de siste 10 år.

Vi har nektet segregasjon i våre skoler og sykehus, skriver biskop Lamont. I dag står vår kirke overfor en ny prøve. Regjeringen ønsker at viskal nekte «terrorister» kirkens tjenester. Men selvsagt har også de som ærlig og utfra sin samvittighet mener å kjempe for elementære menneskerettigheter for sitt folk rett til å bli betjent av kirken.

Det er opp til Dem om det skal bli slutt på rasehatet, geriljavirksomheten, ødeleggelsene og drepingen. Skjebnen til Rhodesia og dets folk er i Deres hender.

ens kall går ut på? Har mange vært for overfladiske, for lettroende, har de drømt om ideelle situasjoner og forhold som aldri har eksistert og som aldri kommer til å eksistere heller. Eller hva?

Vi kan vanskelig uttale oss om disse spørsmål, men det er kanskje nyttig å besinne oss engang på begrepet kall. Ingen som prøver å følge det hun eller han anser som sitt livskall, kommer til duket bord. Når man mener at man er blitt klar over hva man er kalt til, så står man fortsatt bare på startstreken. Kall er noe som må leves og virkeliggjøres i fremtiden. Man må vokse i og med sitt kall, og dette er som regel alt annet enn en vei uten torner. Tornene er der selv om kallet synes aldri så opphøyet, aldri så edelt, aldri så fristende. Det kreves pågangsmot, omsorg, innsatsvilje, overbærenhet og ikke minst utholdenhet. Er man ikke oppmerksom på dette så kan det bli store skuffelser, noen ganger rene tragedier. For det å skille lag med fortiden kan medføre at man mister troen på seg selv, troen på sine medmennesker, troen på livet, ja troen på Gud.

Hva skal vi si om alt dette? Finnes det et botemiddel? Livet kan mange ganger bli uhyre komplisert. Det kan utvikle seg så totalt anderledes enn man hadde ventet. Det kan føles som et nederlag, til tross for god vilje og iherdig innsats. Jeg tror det er uhyre vanskelig å si noe bestemt her. Men ut fra beretningen om Sebedeus-sønnene kan vi i hvert fall stille et alvorlig spørsmål: Fin-

Kirken i AFRIKA og ASIA

En artikkel i L'Osservatore, oversatt av Claes Tande

De følgende misjonsland kan skilles ut som områder der Kirkens virke i større grad enn andre steder har vært påvirket av politiske hendelser.

AFRIKA

Det området som det siste året har vært mest fremme i oppmerksomheten er det sørlige Afrika. Der har det skjedd store forandringer, og andre er å vente med det første.

Angola er et av de tre land som siste år har blitt selvstendig, de andre to er Seychellene og Surinam. Da Angola fikk sin uavhengighet, 11. november 1975, var landet innviklet i borgerkrig. Det var det marxistiske MPLA ledet av Agostinho Neto som kjempet mot de mer vestorienterte FNLA under Holden Roberto og UNITA under Jonas Savimbi. I slutten av februar 1976 hadde MPLA seiret, hjulpet av ca. 20 000 cubanske soldater og med russisk utstyr. Regjeringen Neto ble snart anerkjent som landets makthavere. Bare i Cabinda-enklaven og i grenseområdene gjorde FNLA- og UNITA-gerilja ennå motstand.

Fem av landets ni biskoper er innfødte, inkludert erkebiskop Muaca av Luanda. Tre av de tolv bispedømmene er for tiden uten biskop. 9. mars d. å. hadde biskopene en samtale med president Neto, som forsikret dem om at Kirkens virksomhet skulle respekteres og oppmuntres.

En av Kirkens vanskeligheter er personalmangelen. Ved utgangen av 1974 var det i landet ca. tre millioner katolikker og katekumener (nesten halvparten av befolkningen), og de ble betjent av 564 sekularprester (111 angolanere), 121 ordensprester og 899 ordenssøstre (150 angolanere). P. g. a. den usikre situasjonen under borgerkrigen forlot omtrent halvparten av det europeiske personell landet, og de fleste av dem har ikke vendt tilbake. To afrikanske prester mistet livet under borgerkrigen.

Mozambique lider også under personalmangel. I løpet av siste år har 146 verdensprester, 55 ordensprester og 450 søstre forlatt landet, mange mot sin vilje. For øyeblikket er det i landet 38 innfødte og 336 utenlandske verdensprester, 20 innfødte og 105 utenlandske ordensprester og 190 innfødte og 557 utenlandske søstre. Seks av ni bispedømmer blir ledet av innfødte biskoper, ett av en innfødt koadjutor. Av ni millioner innbyggere er ca. 1.6 millioner katolikker.

Mozambique ble uavhengig 25. juni 1975. For en tid siden sendte landets biskoper ut et hyrdebrev som betonte at Kirken må engasjere seg i landets sosiale utvikling. På samme tid protesterte de mot visse anslag mot religionsfriheten. Staten har overtatt alle kirkelige skoler, sykehus og andre sosiale institusjoner, og også gått enda lenger i å overta kirkelig eiendom.

Efter at afrikanerne nå har fått makten i Angola og Mozambique, øker trykket mot statene helt sør i Afrika, bl. a. *Rhodesia*. At Smith-regimets dager der snart er talte, er vel klart for de fleste. Eftersom de hvite bare utgjør fem prosent av befolkningen, er det hverken mulig eller rettferdig at de skal holde på sin privilegerte stilling. Geriljaen har tiltatt i den senere tid, og afrikanske nabo-stater truer med å gå til krig hvis de hvite ikke gir seg.

Kirken har alltid gått inn for et flertallsstyre, og biskopene har gjentatte ganger gjort dette klart overfor regjeringen. Den mest frittalende av dem, biskop Donal Lamont av Umtali, ble den 18. august anklaget for ikke å ha meldt fra om geriljaen til regjeringen, og for å ha rådet sine misjonærer til det samme. 1. oktober ble han kjent skyldig og dømt til ti års fengsel. I et brev til Ian Smith i august har han atter protestert mot «den rasistiske undertrykkelsespolitikken» og sagt at regjeringen «må bære ansvaret for blodsutgydelsene». Katolikkene utgjør rundt ti prosent av Rhodesias befolkning. Erkebiskopen av Salisbury, Patrick Chakaipa, er afrikaner, men de fire andre biskopene og en apostolisk prefekt er europeere.

I *Sør-Afrika* brøt det ut opptøyer i Soweto ved Johannesburg den 18. juni, og uroen spredte seg til Cape Town og til andre deler av landet. I en erklæring fra Oblatfedrene som arbeider i Soweto heter det at det «uten nølen må skapes forhold som gjør det mulig å gjøre slutt på de bestående misforhold».

Kardinal McCann i Cape Town sa noe lignende i et åpent brev til regjeringen i slutten av august: «Vi betrakter urolighetene som et tegn på en brennende hunger etter rettferdighet fra dem som er berøvet så mange rettigheter». Han krevde «at alle som er født i dette land må bli anerkjent som borgere med like rettigheter.» I Sør-Afrika er mindre enn 20 prosent hvite av en total befolkning på 25 millioner. Katolikkene utgjør ca. 1,7 millioner.

I *Zaire* ser det ut til at forholdet mellom kirke og stat igjen normaliseres, efter de alvorlige spenninger for to

år siden. Selv om religionsundervisning er forbudt på middelskolene etter 1. januar 1975, blir Kirkens rolle i undervisningsvesenet på nytt mer og mer anerkjent. 26. august ble ti biskoper innbudt av president Mobutu til en samtale om forholdet mellom stat og kirke i skolevesenet. Med ti millioner katolikker av en befolkning på 24 millioner, er Zaire det land i Afrika med flest katolikker.

I *Uganda* behandler regjeringen somme tider Kirken med stor velvilje og andre tider utøver den trykk mot Kirken. Eksempler på det første var hjelpen i forbindelse med helgenkåringen av Ugandamartyrene i Namugongo og lettelsene i forbindelse med Roma-pilgrimene under det hellige år. Eksempler på det siste er at den delegasjon som skulle til Rom til erkebiskop Nsugubas utnevning til kardinal, ble nektet utreisetilattelse, og at den katolske dagsavisen «Munno», Afrikas eneste, på regjeringen ordre måtte innstille i august.

I *Benin* (tidligere Dahomey) har den venstreorienterte regjeringen ledet av president Kerekou, som kom til makten i 1972, skjerp trykket mot Kirken. Etter at skolene ble overtatt av staten, har Kirken økt sin katekistiske virksomhet utenfor skolen.

Også i nabolandet *Togo* har det kommet til en krise i forholdet mellom kirke og stat, etter at myndighetene avbrøt festlighetene ved innsettelsen av biskop Kpodzro i Atakpame.

I *Guinea* har erkebiskop Tchiimbo av Conakry sittet i fengsel i nesten seks år nå. Utenlandske misjonærer slipper ikke inn i landet, men de 15 innfødte prestene kan uhindret drive sitt arbeid blant de 35 000 katolikkene (knappt en prosent av befolkningen).

I *Ekvatorial-Guinea* har president Macias Nguemas diktatoriske styre herjet landet. Tusenvis har flyktet fra landet, for å unnsnippe de stadige henrettelsene. I juli 1975 ble de tre presteseminarene oppløst, og i februar 1976 kom nye religionsfiendtlige dekretter, som forbød religiøse foreninger, økonomisk understøttelse av Kirken o. l. I oktober 1975 ble Msgr Ndongo, pastoralvikar av Bata, og 22 andre politiske fanger henrettet. Ca. 90 prosent av Ekvatorial-Guineas 300 000 innbyggere er katolikker.

Seychellene ble selvstendig 29. juni 1976. Av 58 000 innbyggere er 53 000 katolikker. Biskopen er innfødt. Med ham arbeider 30 verdens- og ordensprester.

ASIA

I *Syd-Korea* ønsker mange nå en mer demokratisk styreform, selv om president Park Chung Hee påstår at bare et jernhardt styre kan være et bolverk mot kommunismen. Biskop Tji Hak Soun av Won Ju satt syv måneder i fengsel i 1974—75, den katolske dikter Kim Chi Ha er dømt til livsvarig fengsel, og i mars d. å. ble 18 kristne ledere, deriblant fem katolske prester og den katolske opposisjonsleder Kim Dae Jung fengslet p.g.a.

en åpen erklæring om demokrati og nasjonal redning under en økumenisk gudstjeneste i katedralen i Seoul. Det er i dag en million katolikker og mer enn to millioner protestanter i Syd-Korea, som totalt har 34 millioner innbyggere.

Kirken i *Vietnam* bestreber seg på å tilpasse seg de nye forhold i landet etter Saigons fall 30. april 1975. Hanoi er nå hovedstad for hele landet, det ble bl. a. også anerkjent ved utnevningen av erkebiskop Trinh Nhu Khue av Hanoi til kardinal i mai d. å. I Nordvietnam finnes ca. 800 000 katolikker av en befolkning på 23 millioner, i sør ca. 2 millioner av 20 millioner. De få utenlandske misjonærer som ennå var i landet er nå utvist, og erkebiskop Nguyen Van Binh av Saigon har offentlig takket alle de utenlandske misjonærer som har arbeidet i landet — i alt i 312 år. Både i sør og i nord må den katolske kirke virke uten sine skoler og andre institusjoner, men det pastorale arbeide vil fortsette tilpasset forholdene. I sør virker ca. 1500 verdensprester, 1000 brødre og 6000 søstre. I nord lever anslagsvis 300 prester og 700 søstre.

I *Laos* er også de utenlandske misjonærene utvist, slik at landets 42 000 katolikker bare blir kjent av tre innfødte biskoper og tolv innfødte prester. Kirkelig eiendom er beslaglagt, men dette tiltak rammer også andre. Mange buddhistiske pagoder er også beslaglagt.

(Forts. side 330)

Vi tillater oss her å gjengi en artikkel av Arvid
i «Stavanger Aftenblad»:

PIANIST OG PATER

Det begynte med en klarinett. Jeg husker ham som elleveåring der han vakte beundring hos sine medspillende kamerater i speidermusikkorpset borte i midten av 20-årene. Hans far førte taktstokken, og unggutten kom etter hvert til å mestre solist-oppgaver høyt over et vanlig nivå for en ungdom.

Først senere ble det piano. Men fra nå av skjedde en musikalsk utvikling med preg av rakett-fart. Unge Thoralf Norheim viet all sin evne og kraft til klaveret.

Landets fremste pedagoger ble hans læremestre: Halfdan Cleve, Per Steenberg, Nils Larsen, Rolf Brandt Rantzau og Arild Sandvold (orgel). Utdannelsen førte frem til debuten i Universitetets aula våren 1939.

Nå er han blitt godt over de seksti.

Han kom til å få et liv ikke bare i musikk — i snart 25 år har han tjent som pater i den katolske kirke, i Dominikanerordenen, de siste årene som rektor ved Lunden kloster for kontemplative søstre på Linne-rud nord for Oslo.

Nylig gjestet han Stavanger med et mektig og krevende konsertprogram i Kunstforeningen, og han leste sin daglige messe i Franciskus-søstrenes kapell ved Løkkeveien.

Tilfeldighetene griper ofte inn. Slik også for Thoralf Norheim. Tanken på prestegjeringen hadde streift ham som helt ung, men bare flyktig.

Så skulle det skje da han var vel over sin ungdomstid at hans far ved en tilfeldighet kom i kontakt med katolske strømninger. Josva Norheim, hvis foreldre kom fra Jæren der mange av slekten bor fremdeles, var politimann og hadde spesialisert seg på brann-etterforskning.

I midten av 1930-årene fikk han en ytterst vanskelig sak å hanskes med. En gammel østlandsk herregård brant ned, men etter en langvarig etterforskning ble nådd full oppklaring. Det uvanlige hendte at

Norheim fikk økonomisk påskjønnelse fra Justisdepartementet og ble samtidig forflyttet til høyere stilling i Oslo.

Eieren av herregården var katolikk og hadde lenge arbeidet for opprettelsen av et kloster for kontemplative søstre. Eiendommen var solgt for dette formål, men handelen ikke formelt i orden da bygningene ble lagt i aske. Takket være oppklaringen kunne assuransemidlene nå avsettes til en stiftelse for reisningen av klosteret. Men først i 1959 ble drømmen til virkelighet.

Det var blitt mye snakk mellom donatoren og politimannen om katolissismen. Emnet ble ført videre til Norheims hjem, men uten at han kunne tenke seg noen katolsk forankring hverken for seg eller andre av familien.

Så skulle det likevel gå slik at den unge musikk-studerende Thoralf fattet interessen, den utviklet seg så sterkt og så raskt at han snart tok fatt på et års regelmessig undervisning hos den lærde og velkjente pater i Dominikanerordenen, A. J. Lutz.

— Plutselig en dag oppdaget jeg at jeg trodde. Veien var nå staket ut, jeg ville bli dominikanerpater. Studiet av latin og fransk begynte umiddelbart.

I to år bodde han på Hamar der det fantes en katolsk menighet, der fortsatte han sine språkstudier med sognepresten, han ga konserter og tjente nok til å kvitte seg med hele sin studiegjeld.

Men bare i Frankrike, som er hovedsetet for de skandinaviske dominikanere, kunne han få sin presteutdannelse. Krigen var nå i gang, og først på høsten 1945 kunne han ta av sted — via Stavanger med båt til Newcastle, så til London, hvor han ga konserter i BBC, og endelig til Paris, der han fikk syv års opphold i Domonikanernes studiekloster. Etter fem år var han hjemme og ble

viet til prest i St. Olavs kirke i Oslo på St. Olavs-dagen 29. juli 1950. Derefter de siste to årene i Paris.

Flere av familien var i mellomtiden gått over til katolisismen — Norheims mor allerede i 1942, en søster i 1943, og endelig hans far i 1947.

— Da jeg tok beslutningen om å gå i den katolske kirkes tjeneste, var jeg klar over at jeg kanskje aldri mer kom til å spille, sier han. — Og mens jeg hadde min konsert i BBC den høstkvelden i 1945, sa jeg til meg selv at dette nok markerte slutten på min musikalske løpebane. Likevel, jeg følte at beslutningen var verd alle ofre.

I Paris ble det da heller ikke snakk om musikk — ikke før etter to måneder. Da fikk jeg en dag besøk av min novise-mester: Hvor lang tid trenger De daglig for å holde musikken ved like?

— Det kan jo ikke bli tid? prøvde jeg, sikkert med forventning i stemmen. Dagen var nemlig fullt belagt fra tidlig morgen.

— Vi skal nok finne en utvei, mente han.

Jeg antydte en time om dagen som et minimum.

Jeg fikk den timen og mer til. Det ble ordnet med konsertbilletter for meg, jeg fikk møte Alfred Cortot, en av tidens største klaverkunstnere, og flere andre musikere, og det skulle vise seg at klostersonnet tilla min musikalske aktivitet stadig større vekt. Stridt kunne det bli, for jeg måtte samtidig holde det teologiske programmet. I to omganger hadde jeg også opphold utenfor Paris for studier av gregoriansk sang, hos Benedikterne i Solesmes.

Da Thoralf Norheim kom tilbake til Norge i 1952 ble det igjen mer tid for musikken ved siden av pliktene som ordens-prest. Han hadde stor konsertvirksomhet i årene fremover, var solist i klaverkonserter, bl. a.

med Filharmoniske, han var hyppig gjest under Festspillene i Bergen, gjennomførte en større Skandinavia-turné med et stort verk av Oliver Messiaen, «Visions d l'Amén», fremført sammen med den danske musiker og komponist Leif Kayser.

Mange blomster han han fått av norsk og utenlandske musikk-kritikere. Som Klaus Egge har uttrykt det: Det religiøse og det kunstneriske har utdypet edle kvaliteter, pateren har ikke fortrenget pianisten, og heller ikke det motsatte har skjedd. Og Hans Jørgen Hurum har i hans vidtspennende repertoar funnet en rekke prøver på klaverspill av fineste karat.

I 1957 hadde Troalf Norheim sin første turné i Amerika. Den kom til å vare i halvannet år og ble innledningen til i alt syv Amerikaferder som strakte seg over hele kontinentet, og som ga midler hjem til utbygging av kirken og klosteret i Neuberggaten i Oslo. Siste turneen ble gjort i 1972/73, og han hadde da tilbragt til sammen tre og et halvt år på konsert-reiser der vest.

Men musikken og prestegjeringen har ført ham til også så mange andre land i den vide verden, således som skipsprest og konsertgiver på turistskipet «Gripsholm» i flere omganger — langs Nord- og Sør-Amerika og til land i Det fjerne Østen. I Europa har han naturlig nok reist mye og gitt konserter, og han har samtidig hatt gleden av å lese messer i katedraler som Peterskirken, Notre Dame og Westminster Cathedral.

— Det har alt sammen vært gaver, sier han.

Hvordan har han så klart å dele

sin dag mellom musikken og religionen? Han har fortsatt stor musikalsk aktivitet og er også musikk-anmelder i Aftenposten.

Hans svar er dette: — Det er tross alt spørsmål om bare en gjerning. Jeg var 33 år da jeg trådte inn i Ordenen, jeg hadde vært aktiv musiker i 15 år. Det musikalske grunnlaget var der, men jeg følte meg usikker inntil det altså viste seg at Kirken og Ordenen ønsket at jeg opprettholdt mitt musikalske engasjement. At jeg rent praktisk har fått tid til begge deler, har sin årsak i at jeg er ordensprest, jeg har ikke hatt ansvaret for noen menighet.

I Dominikaner-ordenen lever vi i et fellesskap, men har hver vår spesialitet, musikken er således ikke noe fremmedelement. Det viste seg enda tydeligere etter Vatikankonsilet i 1965 at vi trengte musikken for å understreke budskapet. Den som har sin aktive gjerning i kirken, er på en bedre måte egnet til å skape den musikk som trengs enn den som står utenfor og ikke har den liturgiske erfaring. Jeg har fått anledning til å skrive en god del liturgisk musikk til norske tekster, men mye ugjort gjenstår.

Han lar forstå at han er åpen for alle former for god musikk, uansett stilart — klassisk, romantisk eller moderne. Det vesentlige må være: Er det god musikk?

Hva skiller den ene Orden fra den andre?

Pater Norheim forteller at de alle er oppstått etter spesielle behov. Eldst er Benedictiner-Ordenen, den tallrikkeste er Jesuitter-Ordenen. Dominikaner-Ordenen hvis historie går tilbake til 1200-tallet, er i det vesentlige en presteorden — den har 20 000 prester over hele verden. Tidlig i sin historie ga den prestene en ekstra utdannelse for at de skulle kunne svare på vanskelige spørsmål i de nyoppståtte bysamfunn.

Ordenen er ytterst demokratisk og har gjerne sin klostre i nærheten av universitetene. Medlemmene deler sin tid mellom bønn, studier og virksomhet ute i verden.

Den har stor respekt for menneskets naturgitte gaver, og føyer seg etter virkeligheten og den enkeltes utrustning. Dominikanerne er personlig meget forskjellige, ikke to dominikanere er like.

Om Lunden kloster, eller Maria
(Forts. side 331)

FINN THORN DERFOR KIRKE

Ny bok om spenninger i norsk kirkeliv i dag. Behandler også den katolske kirkes holdning til andre kirkesamfunn, og gjennomgår de siste års økonomiske utvikling. Hft. 36,-. — ASCHEHOUGS KILDEBØKER

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 19.00	—	11.00
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44		8.35	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		9.00 18.30	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: 18.30 sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: 19.00 sønd.: —		11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien		9.30	
<i>Florida kapell</i>		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00 sønd.: 9.00		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00 sønd.: —		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00		10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69			9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30 9.30		10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00		11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15		—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00		11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30		11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30		11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30		11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00		—
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15		10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00		11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00		10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Fra katolsk presse

■ 1788!

Oluf Bohn skriver bl. a. dette om Lefebvre i danskens «Katolsk Orientering»:

«Men hvem er da ærkebiskop Lefebvre? Ja, det er ingen hemmelighed, at han altid har stået som en meget konservativ præst og biskop. Under sin uddannelse i Rom omkring 1930 følte han sig meget tiltrukket af L'Action Francaise, en meget konservativ bevægelse for hvem kirke og tro var udtryk for orden, fasthed og tilbagevenden til den klassiske tid. Det var afgjort en kontra-revolutionær bevægelse for hvem Frankrigs ulykke var Revolutionen i 1789, fordi den slap liberalismen løs på et uforberedt folk. Efter en tid som biskop i Afrika kom Lefebvre tilbage til Frankrig i 1962, og som fransk biskop deltog han i kirkemødet 1962—65. Her kom han meget snart til at stå som en af de mest konservative biskopper, som til det sidste kæmpede mod vedtagelse af samtlige dokumenter.

Han havde også fastholdt sin politiske konservatisme. I 1969 udtalte han, at Portugal efter sin revolution i 1932, hvor Salazar tog magten, fandt tilbage til sin oprindelige tro, og at Spanien vendte tilbage til forfædrenes tro ved Francos magtovertagelse i 1939. I foråret 1976 udtalte han, at det var med den største beklagelse, at man måtte indrømme, at det i mange stater næppe var muligt

at indskrænke tros-, samvittigheds- og ytringsfriheden.

»Biskopperne og paven har forladt kirken!«

Men hans uvilje mod kirkemødet skyldes ikke blot liturgi-reformen og de politiske udtalelser til støtte for de undertrykte samfundsgrupper. For ham har selve kirkemødet taget fejl og har ført kirken væk fra den sande kirke. Revolutionen har endelig sejret i kirken. Den revolutionære frihed har gjort det ved læren om trosfrihed, ligheden ved læren om at kirken ledes af biskopperne og paven, broderligheden ved kirkemødets udtalelser om samarbejdet med de andre trossamfund. Protestantismen har vundet indpas gennem den nye gudstjenesteform og kirkemødet har taget fejl ved at forlade tidligere pavers opfattelser af religionsfriheden.

Det er altså ærkebiskop Lefebvre, der repræsenterer den sande kirke — kirkemøde, biskopper og pave har forladt Gud og kirken.

Hans tilhængere

I Frankrig har man undersøgt, hvor mange der støtter ham. En første undersøgelse fra august i år viste, at 28 pct. af alle katolikker ville følge ham ved et åbent brud med Rom, men en undersøgelse fra september i år viste, at det nu kun var 18 pct. katolikker og heraf var kun 5 pct. praktiserende katolikker.

Det yderste højre

Derimod synes det temmelig sikkert, at Lefebvre støttes af det yderste højre i Frankrig. Denne gruppe har endnu ikke forvundet nederlaget efter revolutionen i 1789 og vil nu bl. a.

gennem biskoppen søge at genvinde deres gamle magt. Det er i stor udstrækning deres penge, der finansierer hans seminarium i Schweiz, og det er unge fra deres familier, som studerer der.

Det er altså klart, at biskop Lefebvre repræsenterer mange meninger, og det er også blevet lige så klart, at hans politiske anskuelser har stødt mange tilhængere væk.

DOMINIKANERINNENE PÅ STA. KATARINAHJEMMET

Majorstuvn. 21 B

avholder sin årlige julemesse
i tiden lørdag 27/11—søndag 5/12
Salg av julegaver — utlodning — tombola.
Søndagsmatiné (detaljert program vil bli annonsert i
menighetenes søndagsblad.

KLIPP UT!

Åpningstider i desember:

21.11—11.12: Kl. 9.00—17.00, lørdager: 9.00—15.00
13.12—23.12: Kl. 9.00—18.00, lørdager: 9.00—15.00

Julaften: Kl. 9.00—12.00

Nå har vi det største utvalget i:

Staller, krybbefigurer, madonnastatuer, ikoner, icongraphie fra Chevetogne, krusifikser og kors fra Tyskland, Frankrike og Italia.

Plater:

Gregoriansk-ortodoks kirkemusikk, julemusikk fra hele verden, klassisk musikk og folkemusikk, stort utvalg fra Folkways.

Plateeksempler:

Orthodox Music from Finland, kr. 65,—.

Bach: Mattäus-Passion, 4 plater kr. 158,—.

Monteverdi: Madrigale und Chanonetten, 2 plater 108,—.

Albioni: Célèbre Adagio, kr. 59,50.

Schütz: Mehrchörige Werge, kr. 44,—.

» Geistliche Chormusik, 3 plater kr. 98,—.

» Kleine Geistliche Konzerte, 4 plater à kr. 44,—

Glem ikke røkelse og trekull!

Og først og sist: BØKER!

Skandinavisk, engelsk, tysk, fransk religiøs og filosofisk litteratur.

KOM MENS UTVALGET ER STØRST!

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

MARIAFORENINGEN, OSLO

Søndag 5. desember: RETRETT
fra kl. 9.30—14.00. Leder: Pater Per Bjørn Halvorsen. Retretten begynner med messe i St. Olavs kirke kl. 9.30. Alle interesserte damer er velkomne. Møtet onsdag 1. desember bortfaller.

Søndag 12. desember: Patronatsfest i foreningslokalet, Akersveien 5, etter aftenmessen. Tegningsliste utlagt på St. Josephs Institutt. Tlf. 20 27 35. Listen innstras onsdag 8. desember.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

FREDRIKSTAD**EDVARDESEN & NORHEIM A/S**

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

BERGEN**1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel**

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Kirken i AFRIKA og ASIA

(Forts. fra side 325)

Verre er det i *Kambodsja*. Etter at Røde Khmere inntok Phnom Penh 17. april 1975, tvang de byens to millioner innbyggere ut av byen. Etter det har landet vært isolert fra omverdenen, men det lekker ut opplysninger som tyder på at kanskje flere mennesker har mistet livet etter maktovertagelsen enn under krigen. De 15 000 katolikker skal være betjent med en biskop, 6 prester og 22 søstre, alle kambodjanere. Men etter folkeflytningene har man mistet kontakten med dem, og ingen vet om de er i live.

I *India* forela i august bispekonferansen og Indias Kattolske Union Swaran-Singh-komiteen sine forslag. Swaran-Singh-komiteen arbeider med forslag til forfatningsendringer. Kirken har i sine anbefalinger villet sikre mindretallets rettigheter i indisk styre. 26. februar motok Indira Gandhi representanter fra bispekonferanser, som overrakte henne et memorandum angående tvangssterilisering og diskrimineringen av de kristne Hadjiran (kasteløse). I delstaten Maharasthra ble i juli vedtatt en lov om tvangssterilisering, og i flere andre delstater er det samme skjedd. Kirken er bekymret over dette inngrep i samvittighetsfriheten.

I juni døde søster Petra Moennigmann (52) i en bil-

DRAMMEN**GUSTAV THIELEMANN**

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

ulykke. For syv år siden grunnla søster Petra en kongregasjon som har mange likhetspunkter med Moder Theresas. Den har 340 medlemmer og arbeider blant de aller fattigste i delstaten Kerala.

(Utdrag fra L'Osservatore Romano 22.10.76.)

ST. OLAVS REDAKSJON

TELEFON 20.72.26

eller 28 95 18

OSLO

**THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI**

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**T. S. JACOBSEN
BEGRAVELSESBYRA**

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 60 43 72
Tif. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STALARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon (02) 33 36 24   Telegr.adr.:
33 55 25   Rustfriknut

**Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN**

Glads vel 23, Grefsen
Tif. 21 18 32

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster

Tif. 21 60 06

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tif. 67 77 83

PIANIST OG PATER

(Forts. fra side 327)

Bebudelses Kloster som det egentlige navn er, forteller pater Norheim:

— Klosteret rommer for tiden femten kontemplative dominikanerinner — de ti kommer fra Lourdes i Frankrike, Belgia og Kanada, de fem er norske. Dette er det eneste kontemplative kloster i Norge, og jeg ble utnevnt av biskopen til rektor her for vel 3 år siden.

Eiendommen tilhørte tidligere Lunden gård og er på 25 mål. Søstrene går aldri utenfor eiendommen. De deltar i dyrkingen av jorden, de arbeider i trykkeri og bokbinderi og har mange andre gjøremål. Deres

spesielle livskall utfolder seg bak klostermurene i bønn og arbeid.

Søstrene har en prøvetid på flere år, så kan de avlegge løfte for 3 år. Først da får de anledning til å avlegge et evig løfte om for all tid å forbli i klosteret.

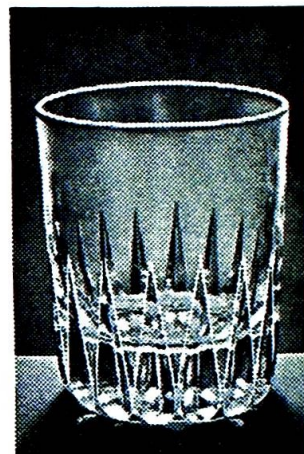
— Den rikeste tiden?

— Jeg har hatt så mange rike perioder i mitt liv, synes jeg. Til de mest givende og minnerike hører nok de syv årene i Frankrike, der jeg samtidig med mine studier fikk så mange verdifulle impulser fra fransk kultur. Og jeg tenker med glede tilbake på de mange oppholdene i Amerika og mitt møte med menneskene og miljøet der.

Som helhet ser jeg mitt liv og min

OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactafino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIS & CO. A

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

gjerning som en gave jeg er dypt takknemlig for, en gave som også stiller krav til ansvar. Det er en gjerning som på samme tid favner både presten og musikeren i meg. Jeg forsøker så langt jeg evner å være katolsk og gripe over det hele.

Stavanger Aftenblad.

Det gamle geværet

En eneste ting redder denne filmen fra å bli et gruelig melodrama — den mannlige hovedpersonens spill.

Philippe Noiret er kirurg i Nord-Frankrike under krigens siste år. Befrielsestroppene rykker stadig nærmere, tyskerne og quislingene blir mer og mer desperate og faren for massaker er overhengende. For å få kone og datter i sikkerhet evakuerer han dem til sitt landsted, som ikke er noe mindre enn et stort gammelt slott på en nærmest utilgjengelig fjellknaus. Så kommer friheten, og legen reiser ut for å hente sine nærmeste — og finner de fleste i landsbyen slaktet av SS-tropper. Datteren er skutt, konen er drept med flammekaster. Legen finner frem det gamle geværet, lader det med grov hagl, og tar sin hevn. Den siste SS-offiseren får den samme døden som legens kone fikk.

Og det er alt.

Hevnmotivet er gammelt som Bibelen, og i skjønnlitteraturen en trofast gjenganger — også i filmen, «Greven av Monte Christo» er da filmet minst ti ganger hvis ikke fler. På en eller annen måte må altså den ensomme hevneren appellere til noe dypt og mørkt i oss alle, et ønske om å spille Guds straffende rolle, kan hende, eller en skummel urdrøm om å få begå grusomme gjerninger under dekke av den rettferdige vrede. Legen

har alle unnskyldninger og forklaringer på sin side, selv da han retter flammekasteren mot SS-mannen er vi ikke i tvil om det berettigede.

Heldigvis melder motforestillinger seg etterpå, men for alle som har opplevet okkupasjonen og nazistene er denne filmen et gjensyn med en fortid som vi like godt får vedkjenne oss: så beinharde og hevngjerrige var vi under tiden. Ikke alltid, heldigvis, og vårt eget norske rettsoppgjør ble avvirket i former som, alt tatt i betraktning, ikke bragte skam over nasjonen. Allikevel er det mentalhygienisk sett noe sundt i å konfronteres med den rolle noen hver av oss KUNNE ha spilt, og tvinges til å erkjenne at noen hver av oss fremdeles KAN bli hevneren, i gitte tilfeller. Det er en hard og ubarmhjertig film, og man skal være temmelig hard selv for ikke å føle hatet og hevnlysten gå som en bølge av blod gjennom sinnet når de råeste scenene går over lerretet.

Philippe Noiret er den som altså redder filmen, om de andre — i første rekke den altfor lekke Romy Schneider som konen hans — er det bare å si at de ikke klarer å ødelegge den.

PER BANG.

Rhodesiske biskoper støtter Lamont

Vi, katolske biskoper i Rhodesia, ønsker å gjøre det helt klart for enhver — i dette land og utenlands — at vi gir biskop Lamont vår uforbeholdne og fulle støtte. Det gjør vi ikke bare av brodergrunner — «hvis et lem lider så lider hele legemet» — men fordi vi identifiserer oss med ham i hans fortsatte kamp for rettferd.

I mange år har biskop Lamont vært talsmann for fred og rettferd for alle i dette land, idet han har vært tro mot evangeliet og kirkens lære. I sin modige kamp mot undertrykkelse og rasisme, i sin kamp mot den politikk som gir en minoritet av befolkningen privilegier og som tvinger den store majoritet til å leve et uverdige liv, har han alltid hatt vår fulle støtte. Hans standpunkt har bragt ham beundring.

Ingen må tro at ikke biskopene er ett vis-a-vis rettsaken biskop Lamont for tiden er konfrontert med. Situasjonen er for alvorlig til å diskutere små reformer — en radikal forandring er raskt påkrevet for å skape og bevare den fred som vi alle ønsker for dette land og dets folk.

Erkebiskop Patrick Chakaipa, Salisbury.

Biskop Aloysius Haene, Gwelo.

Biskop Henry Karlen, Bulawaayo.

Biskop Ignatious Prieto, Wankie.

Helmut Reckter, Sinoia.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Aage Rønning

Filmstoffet: Per Bang.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Redaktøren privat: 28 95 18

Ekspedisjonen og forlag: Akersveien 5, Oslo 1
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 60 pr. år
Kr. 30 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 70

Annonser: 10 dager før utg.dagen, 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648